

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 1986/6

Karar Sayısı : 1986/12

Karar Günü: 17/4/1986

R.G. Tarih-Sayı :05.06.1986-19128

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Çamardı Asliye Ceza Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU: 7/1/1932 günlü, 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun'un 12/6/1979 günlü, 2248 sayılı Yasa ile değişik 25. maddesinin üçüncü fıkrasının iptali istemidir.

I- OLAY :

Kahvehanesinde yapılan aramada bir deste Alman malı "Vinston International" marka, iki deste Kızılay - "monopol" damgası taşımayan, toplam üç deste kaçak oyun kağıdı ele geçirilen sanığın, 1918 sayılı Yasanın 25. maddesinin üçüncü fıkrası ve 1118 sayılı Yasanın 3. maddesi gereğince cezalandırılması için Cumhuriyet Savcılığınca Asliye Ceza Mahkemesi'nde kamu davası açılmıştır.

Cumhuriyet Savcısı, 5/6/1985 günlü, 3217 sayılı Yasa ile yapılan değişiklik karşısında 1918 sayılı Yasanın 2248 sayılı Yasa ile değişik 25. maddesinin üçüncü fıkrasının Anayasa'ya aykırı duruma geldiğinden söz ederek Anayasa Mahkemesine başvurulmasını istemiş, ancak da bu düşünceye katılmış ve Mahkeme, aykırılık savının ciddi olduğu kanısına vararak 1918 sayılı Yasanın 25. maddesinin üçüncü fıkrasının iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurma kararı almıştır.

III- YASA METİNLERİ :

A) İptali İstenen Yasa Kuralı :

1918 sayılı Yasanın 25. maddesini değiştiren 12/6/1979 günlü, 2248 sayılı Yasanın iptali istenen üçüncü fıkrayı da içeren 25. maddesi şöyledir :

"MADE 25.- 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 25 inci maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir.

Madde 25.- Bu Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yazılı haller haricinde, kaçak inhisar maddelerini istimal veya istihlak maksadıyla yanlarında veya herhangi bir yerde bulunduranlar ile gümrükten kaçırılarak yurda sokulmuş eşyayı kaçak olduğunu bilerek kendisinin veya başkalarının ihtiyaçlarında kullanmak üzere yurt içinde satın alan veya bilerek yanlarında yahut herhangi bir yerde bulunduranlar gümrük kaçağı eşyanın gümrüklenmiş değerinin, inhisar maddeleri, için CİF değeri ile birlikte hususi kanunlarında yazılı para cezası veya resminin birer misli hafif para cezasıyla cezalandırılır. Madde ve eşyanın müsaderesine de hükmolunur. Bu suretle hükmolunacak hafif para cezası bin liradan aşağı olamaz.

Para cezasının miktarı beşbin lirayı geçtiği takdirde, geçen miktar için yüz lira ve artığı bir gün hesabıyla ayrıca hafif hapis cezası da hükmolunur. Bu suretle verilecek hafif hapis cezası bir yılı geçemez.

Yukarıki fıkralar dışında kalan ve bu Kanunda ayrıca cezası bulunmayan her nevi kaçakçılık suçları failleri bir seneden beş seneye kadar hapis cezasıyla birlikte gümrük kaçağı eşyanın gümrüklenmiş değerinin, inhisar kaçağı maddeler için CİF değeri ile birlikte hususi kanunlarında yazılı para cezasının veya resminin birer misli ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ve bu nevi eşya ve maddelerin de müsaderesine hükmolunur.

Eşya ve maddelerin müsadere edilememesi veya memnu eşya ve maddelerden memnu bulunması veya bunlar için hususi kanunlarında para cezası tayin edilmemiş olması hallerinde hükmolunacak para cezasına bunların gümrüklenmiş piyasa değeri miktarınca bir meblağ ilave olunur."

B- İtiraza Dayanak Yapılan Anayasa Kuralları :

"Madde 10. - Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Madde 138.- Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar, Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama, ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

IV- İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca H. Semih ÖZMERT, Orhan ONAR, Necdet DARICIOĞLU, Yekta Güngör ÖZDEN, Muammer TURAN, Mehmet ÇINARLI, Selahattin METİN, Servet TÜZÜN, Mahmut C. CUHRUK, Mustafa ŞAHİN, ve Adnan KÜKNER'in katılmalarıyla 4/3/1986 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, daha önce itiraz yoluna başvuran Mahkemenin başvuru kararında iptali. istenilen kanun hükmü açıklıkla belirtilmediğinden bu hususun tavrı için" Mahkemesine geri çevrilen dosya ile ilgili 13/2/1986 günlü ek kararda yeterli açıklık bulunduğundan işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ :

İşin esasına ilişkin rapor, başvurma kararları ve ekleri, Anayasaya aykırılığı ileri sürülen yasa kuralı, itiraza dayanak yapılan Anayasa kuralları, bunlarla ilgili gerekçeler ve yasama belgeleri okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

A) İptali istenen kuralın Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı sorunu :

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, 1918 sayılı Yasanın 2248 sayılı Yasa ile değişik 25. maddesinin itiraz konusu üçüncü fıkrasının, 3217 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesiyle 5/6/1985 gününe kadar kaçakçılık suçu işleyenler arasında suç konusu eşyanın tekele bağlı olup olmamasına göre hapis cezası yönünden farklılık yarattığını, bu suretle Anayasa'nın 10. maddesindeki eşitlik ilkesini ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

İptali istenen fıkra, önceki fıkralar dışında kalan ve yasada ayrıca cezası bulunmayan her nevi kaçakçılık eylemlerinin yaptırımını oluşturmaktadır. 1 yıldan 5 yıla kadar hapis cezasıyla birlikte gümrük kaçağı eşyanın gümrüklenmiş değerinin, tek el kaçağı maddeler için CİF değeriyle birlikte özel yasalarında yazılı para cezasının ya da resminin birer katı ağır para cezası verilmesini, ayrıca kaçakçılık konu su eşya ve maddelerin zoraltımını öngörmüştür. Burada, kullanma ve tüketme amacıyla işlenmiş olmayan ve ayrıca yasada cezası gösterilmemiş kaçakçılık eylemlerinin önlenmesi istenmiştir. Kaçakçılığa konu olan malın niteliğine göre yapılmış bir düzenlemedir. Fıkra kapsamındaki her eyleme aynı ceza uygulanacağından eşitlik ilkesini ihlal eden bir durum söz konusu değildir. Bu durum karşısında Anayasa'nın 10. maddesinde öngörülen ilkenin zedelendiği savı kabul edilemez. Bu yöne ilişkin itirazın reddi gerekir.

B) İptali istenen kuralın Anayasa'nın 138. maddesine aykırılığı sorunu :

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, 3217 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten sonra itiraz konusu hükmün belli kişi ve kuruluşlar arasında ayrıcalık doğurduğu, bunun ise, hakimın vicdanını rahatsız ettiği savında bulunmuştur.

İncelenen fıkroda yer alan kaçakçılık suçları aynı düzeyde cezayla karşılanmıştır. Hakimın vicdanını rahatsız edecek bir durum bulunmadığı gibi sonradan yürürlüğe giren, davada uygulanmayacak 3217 sayılı Yasaya dayanılması olanaksızdır. Yasaların Anayasa'ya uygunluklarının denetimi diğer yasalara göre değil Anayasa'ya göre yapılır. Kaldı ki, 1918 sayılı Yasanın 26/7/1983 günlü, 2867 sayılı Yasa ile değişik 33. maddesinin son fıkrası uyarınca anılan üçüncü fıkroda öngörülen cezalarda hakimın artırım ya da indirim yapması olanağı vardır. İncelenen düzenlemenin Anayasa'nın 138. maddesine aykırı Herhangi bir yönü bulunmamaktadır.

Bu nedenlerle, inceleme konusu yapılan 1918 sayılı Yasanın 2248 sayılı Yasa ile değişik 25. maddesinin üçüncü fıkrasında Anayasa'ya aykırılık bulunmadığından itiraz reddedilmelidir.

VI- SONUÇ :

1918 sayılı, Kaçakçılığın Men ve takibine Dair Kanun'un, 12/6/ 1979 günlü, 2248 sayılı Kanun'un 25. maddesi ile değiştirilen 25. maddesinin üçüncü fıkrasını Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın reddine,

17/4/1986 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Esas Sayısı: 1986/6
Karar Sayısı : 1986/12

Başkan

H. Semih ÖZMERT

Başkanvekili

Orhan ONAR

Üye

Necdet DARICIOĞLU

Üye

Yılmaz ALİEFENDİOĞLU

Üye

Yekta Güngör ÖZDEN

Üye

Muammer TURAN

Üye

Selahattin Metin

Üye

Servet TÜZÜN

Üye

Osman Vahdettin OKTAY

Üye

Mustafa ŞAHİN

Üye

Adnan KÜKNER